

TG GRUS AS

PLANPROGRAM

MELBY

Planstyring
Rådgivende ingeniører

2. mai 2011

Innholdsfortegnelse

Forord	3
1. Beskrivelse av planen	5
a) Beliggenhet.....	5
b) Alternativer.....	5
c) Uttaket og deponiområdet	6
d) Driftsopplegg.....	6
e) Planfremstilling og innhold	7
2. Problemstillinger, utredninger og metodevalg	7
a) Næringsvirksomheten.....	7
b) Landskap, vegetasjon og dyreliv	7
c) Landbruk	8
d) Vernesaker.....	8
f) Nabolag	8
g) Transport	8
h) Støy.....	9
i) Støv.....	9
j) Friluftsliv	9
k) Forurensning.....	9
l) Tilbakeføring av arealene etter avsluttet uttak	9
m) Samfunnssikkerhetsforhold	9
3. Forhold til overordnede planer	10
a) Fylkesplan	10
b) Kommuneplan	10
c) Andre sektorplaner	10
4. Informasjon og medvirkning	10
a) Lokal forvaltning.....	10
b) Lokal befolkning	10
5. Vedlegg:	10

Forord

TG Grus AS driver i dag masseuttak på eiendommen Melby i Ness. TG Grus har i dag kontrakter om levering av grus til ulike virksomheter i distriktet.

Verdal kommune er rik på grusressurser og det er etablert og drevet grustak mange steder. Mange uttak er dessverre drevet på en måte som skaper sår i terrenget, og erfaringen fra tidligere er at driften er avsluttet uten at det er gjort forsøk på gjenlegging og opprydding etter driften. Dette har medført en del stygge sår i naturen, som i mange tilfeller dessverre er svært synlig. Dette er også tilfelle ved Melby.

Melbygruva har i lang tid vært gjenstand for oppmerksomhet og diskusjon på bakgrunn av måten uttaket har vært drevet på tidligere, og ikke minst hvordan uttaksområdet ser ut i dag. Uttaket ble oppstartet i 1950 i tider da gjenlegging og istandsetting ble viet svært lite oppmerksomhet.

Bakgrunnen for at det er igangsatt arbeid med reguleringsplan og driftsplan for Melby masseuttak er sammensatt. Grunneier ønsker å utnytte ressursen som ligger på eiendommen hans, samtidig som han ønsker å tilrettelegge for god drift og et økonomisk tilskudd til ordinær gårdsdrift også i framtida.

Entreprenøren, TG Grus har drevet uttaket i mange år allerede, og kjenner ressursen og mulighetene i området. De ønsker å fortsette med uttak av grus, og ser verdien av å ha et planmateriale å arbeide etter, både med tanke på uttak og ferdigstilling og istandsetting.

Kommunen ønsker en ferdigstilling av området som gjør det hele mer tiltalende. Det er ikke ønskelig at slike store sår i terrenget blir stående i evig tid.

Samtidig er det et marked som har bruk for grus, og det er enighet om at forekomster hvor det er uttak fra før må prioriteres. Signaler fra både kommunen og Bergvesenet sier at gode ressurser må utnyttes i størst mulig grad. Ressursen i Melby er stor, og det er fortsatt grunnlag for drift i mange år framover.

Grus er en ressurs som det er behov for i mange sammenhenger. Samtidig blir tilgangen på råvarer begrenset av flere årsaker. Grustak avsluttes fordi det er slutt på ressursen, men også fordi man er nødt til å ta hensyn til omgivelser, bebyggelse, topografi osv.

Grusen i Melby har en dokumentert god kvalitet, og benyttes i dag i hovedsak til asfaltproduksjon.

Det er som kjent fornminner bl.a. i form av en stor gravhaug på toppen av uttaket. Tidligere har dette vært vurdert som en stor begrensning på videre drift av uttaket. Gravhaugen ligger på den mest tilgjengelige grusmassen, og det har vært spekulert mye i om den kunne fjernes. Det viser seg at dette medfører kostnader som gjør det helt uaktuelt. Vi har derfor vært nødt til å se på muligheter for best mulig utnyttelse av ressursen uten de massene som ligger under gravhaugen.

Det ble utarbeidet en reguleringsplan for området i 1996, men denne planen ble aldri vedtatt. Det ble bestemt å avvente at området ble med på kommunedelplanen.

Bilde mot gravhaugen (på toppen)

Bilde fra toppen ned i uttaket og mot gården Melby.

Grunneier i Melby er Tore Næss
Ansvarlig hos tiltakshaver TG Grus er Frode Guddingsmo
Planstyring AS har utarbeidet planprogrammet. Prosjektleder er Bjørn Stubbe.
Kontaktperson i Verdal kommune er Åge Isaksen.

Planstyring AS, 15.03.2010
Bjørn Stubbe

1. Beskrivelse av planen

a) *Beliggenhet*

Melbygruva ligger i Ness, på sørsida av Verdalselva. Området er vist på flyfoto under.

b) *Alternativer*

Det finnes som kjent store grusforekomster i Verdal, og det er flere grustak i drift pr i dag.

Det er drevet uttak av grus i

Melbygruva siden 1950, da det ble startet opp av daværende grunneier Ola Lunden. TG Grus AS har drevet med uttak av grus fra Melby siden ca 1990. Det er et ønske både fra kommunen, grunneier og driver at denne ressursen som ligger i Melby utnyttes i størst mulig grad.

Det er et stort marked for grus og pukk, og dersom et uttak som Melby avsluttes må ressursene hentes fra andre steder. Her kan man utnytte muligheten til å drive uttaket videre og dermed sikre en god og stabil tilleggsinntekt til gårdsdrifta, samtidig som man etter hvert som driften flyttes kan avslutte og ferdigstille de høye skråningene som preger området i dag. Det vil også bli gradvis mer opparbeidet landbruksareal i bunnen av eksisterende uttak.

Det må gjennom planarbeidet legges vekt på å sikre en god økonomisk drift, både for landbruksinteressene gjennom grunneier, men også for entreprenør som her har en stor oppgave med istandsetting av skråninger i et uttak som i lang tid har vært drevet uten å tenke på konsekvenser. Hvis dette ikke blir lønnsomt totalt, vil det ikke være interessant å drive i uttaket, og man vil fortsatt ha samme situasjon som i dag. Det er neppe aktuelt med tilføring av midler til landskapspleie i et slikt omfang som det er behov for i Melby.

Hvis det ikke er interessant økonomisk å drive her, vil alternativet både for driver og for markedet å finne alternative løsninger. Behovet for grus vil være til stede også i et lengre perspektiv.

c) Uttaket og deponiområdet

Grus er en ikke fornybar ressurs. Kvaliteten på grusen varierer mye, og grus fra forskjellige forekomster har ulike bruksområder. Det er derfor en viktig oppgave, både for samfunnet og for de som driver med uttak å sørge for en fornuftig drift ved å forvalte ressursene på en forsvarlig måte.

Det har vært uttak i Melby siden 1950. Området som er berørt av virksomheten er etter hvert blitt omfattende. Dette skyldes først og fremst at det er en god ressurs som gjør det mulig. I tillegg til grusressursene er det også fjell i dagen i øst-enden av dagens uttak. Dette er også en ressurs og det er også planer om å ta ut fjell i det området som benyttes til uttak i dag og ved en utvidelse østover.

Oppå grusmassene i dagens uttak ligger det et ca 20 m tykt sjikt med leire. Dette må fjernes for å få tilgang til grusen. Denne leira kan også forurense grusen hvis den kommer ned i uttaket på ukontrollert måte. Det er en omfattende og kostbar prosess å få fjernet denne leira, så derfor er det tenkt en utvidelse av uttaksområdet nordover på dyrka mark mot elva. Dette er masser som er lett tilgjengelige, og vil dermed være med på å finansiere istandsetting av eksisterende uttak, ved å sette av større beløp pr m³ uttatt masse til istandsetting en det som er vanlig. Dette blir nærmere beskrevet senere.

Området har en høydeforskjell på omkring 50 meter, fra kote ca 35 opp til kote ca 85. Øst for dagens uttak er det skog, men området er svært bratt og lite tilgjengelig. For øvrig er det dyrka mark der uttaket er tenkt utvidet sør- og østover (på toppen), men dette skal etappevis re-etableres inne i bunnen av eksisterende uttak etter hvert som driften tillater det.

All produksjon vil foregå inne i uttaksområdet, der det til en hver tid er mest hensiktsmessig.

d) Driftsopplegg

Et kjennetegn for dagens masseuttak i Melby er at et stort område ligger blottlagt, med innsyn fra store deler av Verdalen. Området ligger svært godt synlig både for de nærmeste omgivelsene og for de som kjører langs Rv 757, spesielt i østlig retning.

Uttaket skal drives på tre nivåer.

- **Nivå 1 – eksisterende uttak**
Det skal tas ut grus og fjell i bunnen av dagens uttak. Her er det aktuelt å senke nivået 5-10 m fra eksisterende bunn i uttaket. Når man er kommet ned til ønsket nivå skal det fylles opp og planeres med leire fra nivå 2, tilføres matjord og nytt landbruksareal skal etableres.
- **Nivå 2 - skråninger**
Uttaket skal utvides sørover og østover ved videre drift i dagens skråninger. Dette for å utnytte ressursen, men det er også helt nødvendig for å få etablert vegetasjon og få ferdigstilt skråningene i bakkant av uttaket. For å kunne drive ut grusen i skråningene, så må leirelaget på toppen fjernes først. Dette laget har en tykkelse på ca 20 meter, så det er en omfattende oppgave. Leira skyves ned og planeres ut i bunnen av dagens uttak (nivå 1) før etablering av landbruksareal.
- **Nivå 3 – dyrket mark i nord**
På dyrket mark på flata nord for dagens uttak etableres etappevis uttak. Dette gjøres for å utnytte ressursen som ligger der, samtidig som at uttak av en lett tilgjengelig ressurs bidrar til finansiering av istandsetting av nivå 2.

Fjerning av leire vil ikke generere inntekter til foretaket, men kostnadene vil være betydelige, så derfor er nivå 3 nødvendig for å finansiere nivå 1 og 2. Det skal settes av mer midler i forbindelse med uttak på flata enn det som er vanlig/påkrevet for å sørge for at det finnes midler til dette arbeidet. I tillegg til fjerning av leire vil også arbeidet med oppfylling, intern flytting og planering av leire i bunnen av uttaket kun medføre kostnader for foretaket.

Det er i løpet av vinteren 2009/2010 fjernet leire på toppen av uttaket i et område med størrelse ca 2,5 daa og med en tykkelse på leirelaget på i gjennomsnitt ca 20 m. Arbeidet med dette har tatt ca 10 uker, og med alle maskiner er det brukt ca 525 timer. Ut fra entreprenørens beregninger er det fjernet ca 47.000 m³ leire, og kostnaden er på i underkant av kr 420.000,-. I tillegg kommer etablering av adkomstveg med en kostnad på ca kr 75.000,- (entreprenørens oppsett følger som vedlegg).

Dette er betydelige kostnader uten at det genererer noen inntekter til driften. Området hvor det er fjernet leire i vinter omfatter ca 10% av det totale volumet med leire. Man er derfor avhengig av bidrag på inntekter fra "Nivå 3" for at det skal være økonomisk forsvarlig å fjerne leire og fortsette driften inne i eksisterende uttak. Det er ikke en aktuell løsning å avslutte driften lenger nord enn det som vises i planforslaget, da dette er en svært god ressurs som må utnyttes best mulig. For å få tak i grusen er man nødt til å gå under leiresjiktet.

Der det er nødvendig skal det legges opp skjermvuller for å skjerme for støy og innsyn i forbindelse med produksjon (sikting / knusing).

e) *Planfremstilling og innhold*

Planen omfatter uttak- og lagerområder samt adkomstveg. Planen utarbeides i hht PBL og kommunens sjekklister for reguleringsplaner.

Samtidig ned utarbeidelse av reguleringsplan, vil det bli utarbeidet driftsplan som viser etappevis uttak, og hvordan området skal istandsettes etter avsluttet uttak.

2. Problemstillinger, utredninger og metodevalg

a) *Næringsvirksomheten*

Det er behov for å utnytte gode forekomster for uttak av grus i kommunen. Planen vil beskrive hvilken betydning denne virksomheten og ringvirkningen rundt den har i det lokale næringslivet.

Forslag til utredning: Temaet beskrives og vurderes og eventuelle avbøtende tiltak foreslås

b) *Landskap, vegetasjon og dyreliv*

Området består i dag av dyrket mark samt noe skog i tillegg til det eksisterende uttaket. Det er ikke kjente forekomster av spesiell vegetasjon og/eller dyreliv i området.

En vil i forbindelse med planarbeidet vise landskapsvirkningene gjennom etappevis uttak. Dette for å sikre gode løsninger med tanke på ferdigstillelse gjennom hele uttaksperioden.

Forslag til utredning: Temaet beskrives og vurderes og eventuelle avbøtende tiltak foreslås

c) Landbruk

Området består av dyrket mark og noe skog.

I det som er omtalt som nivå 3 skal eksisterende landbruksområder etappevis nyttes til masseuttak. Etter hvert som man har tatt ut grus ned til ønsket nivå skal matjord legges tilbake og området istandsettes for ordinær landbruksdrift.

I nivå 2 er det dyrket mark på toppen av uttaket som vil bli berørt ved videre uttak. Arealer som går tapt her vil reetableres på nivå 1.

På nivå 1 etableres landbruksareal etappevis etter som uttak på flata inne i eksisterende uttak avsluttes og det fylles opp og planeres med overmasser fra toppen av uttaket. Som toppsjikt på alle landbruksareal skal det planeres ut matjord med et grussjikt under.

Skogen står i bratt og ulendt terreng, og det er ikke aktuelt med vanlig skogsdrift i området.

Det må sikres fortsatt adkomst til landbruksområder rundt uttaksområdet. Dette er sikret og forbedret ved at det er etablert en anleggsveg / avlingsveg opp gjennom det eksisterende uttaket. Dette medfører at grunneier får tilgang til egne landbruksområder via veger på egen eiendom.

Forslag til utredning: Temaet beskrives og vurderes og eventuelle avbøtende tiltak foreslås

d) Vernesaker

Det er en stor gravhaug på toppen av uttaket, inntil eiendomsgrense mot nord-vest. Det er ikke aktuelt å berøre denne med uttaket.

Arkeolog hos Nord-Trøndelag Fylkeskommune er kontaktet for å foreta de nødvendige undersøkelser.

Forslag til utredning: Fylkeskommunen foretar nødvendige undersøkelser og avgir rapport, som inkluderes i planmaterialet

f) Nabolag

Det er flere gårdsbruk i området ved uttaksområdet, som blir å regne som naboer til tiltaket. Uttaket grenser til naboeiendommer, men dette er landbruksområder. Naboer er informert på tidlig stadium om den planlagte virksomheten.

Forslag til utredning: Temaet beskrives og vurderes og eventuelle avbøtende tiltak foreslås

g) Transport

Et vanlig problem i forbindelse med masseuttak er transport med store lastebiler til og fra. Det kan skape støvproblemer både fra grusveg og fra lasten, samt støy for omkringliggende bebyggelse. Løsninger omkring dette må vurderes.

Forslag til utredning: Temaet beskrives og vurderes og eventuelle avbøtende tiltak foreslås

h) Støy

Støy vil komme fra produksjon og transport. Situasjonen vil være omtrent som i dag med tanke på støyproblematikken.

Forslag til utredning: Temaet beskrives og vurderes og eventuelle avbøtende tiltak foreslås

i) Støv

Støv i forhold til naboer vil også i hovedsak skrive seg fra produksjon og transport. Tiltak for å begrense eventuelle problemer må vurderes.

Forslag til utredning: Temaet beskrives og vurderes og eventuelle avbøtende tiltak foreslås

j) Friluftsliv

Både uttaksområdet og områdene omkring er svært lite benyttet som friluftsområde. Dette trenger ingen nærmere vurdering. Tiltaket vil ikke berøre tilgangen til området hvor gravhaugen ligger.

Forslag til utredning: Ikke nødvendig

k) Forurensning

Driften av uttaket i seg selv vil ikke generere forurensningsproblemer. Man må unngå at finstoff / slam renner ut i Verdalselva nedenfor uttaket. Etablering av fangdam / sedimenteringsbasseng i nedre del av uttaket må vurderes.

Kjøring med maskiner kan gi uhell med utslipp av oljeprodukter, men vi ser ingen grunn til å etablere spesielle beredskapstiltak i så måte. Hvis dette skulle forekomme, må forurensede masser fjernes, på samme måte som på hvilket som helst annet sted.

Forslag til utredning: Temaet beskrives og vurderes og eventuelle avbøtende tiltak foreslås

l) Tilbakeføring av arealene etter avsluttet uttak

Dette tema blir detaljert beskrevet gjennom driftsplanen. Skråninger etableres med en stigning som er egnet for etablering av vegetasjon i form av såing og planting av lokal vegetasjon. På sletta i bunnen av uttaksområdet skal det etableres jordbruksareal.

Området som pr i dag er dyrket mark nedenfor uttaket skal reetableres som dyrket mark i takt med etappevis drift.

Forslag til utredning: Temaet beskrives og vurderes og eventuelle avbøtende tiltak foreslås

m) Samfunnssikkerhetsforhold

Dette vurderes i henhold til DSBs veileder "Samfunnssikkerhet i arealplanlegging – Kartlegging av risiko og sårbarhet"

Forslag til utredning: som Temaet beskrives og vurderes og eventuelle avbøtende tiltak foreslås - ROS-analyse

3. Forhold til overordnede planer

a) Fylkesplan

Nord-Trøndelag har ingen egen plan for mineralressurser

b) Kommuneplan

Kommuneplanens arealdel angir planen som LNF-område. Reguleringsplanen vil bli tatt inn i kommuneplanen når denne blir vedtatt.

c) Andre sektorplaner

En er ikke kjent med at forholdet til massetaket er omtalt i noen type sektorplaner. Man må forholde seg til Mineralloven, som er en sektorplan som i stor grad påvirker planprosesser og tillatelser i forbindelse med uttak av mineralske ressurser.

4. Informasjon og medvirkning

a) Lokal forvaltning

Kommunen er som planmyndighet sentral i den formelle behandlingen av planen, og det er lagt opp til nær kontakt med kommunen i forkant og under planprosessen. Det har vært holdt innledende møter med representanter fra kommunen, fra både landbruk- og planavdeling. Det er også holdt møte med Fylkesmannens landbruksavdeling.

Det legges opp til et fortsatt nært samarbeid med kommunen, samt informasjon til kommunen om arbeidets gang underveis.

Vi vil presentere skisser/planer for representanter for kommunen etter behov.

b) Lokal befolkning

Naboer er gjort kjent med planene om å etablere nytt grustak. Naboene er på lista over parter som skal informeres i forbindelse med høring av planprogram, og de vil holdes informert om planene underveis i planprosessen, med tanke på å avklare problemstillinger og å unngå eventuelle konflikter.

5. Vedlegg:

- Flyfoto 1:50.000 som viser lokalisering
- Kart 1:10.000 som viser plassering lokalt
- Skisse som viser de ulike nivåer i uttaket